
PUBLIC ADMINISTRATION IN NATIONAL SECURITY AND PROTECTION OF PUBLIC ORDER

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-045-2-35>

РИЗИКИ ЦИФРОВІЗАЦІЇ І ЇХ ВПЛИВ НА ЕКОНОМІЧНУ БЕЗПЕКУ ДЕРЖАВИ

Гнатенко В. С.

orcid.org/0000-0003-2659-9202

кандидат економічних наук,

науковий співробітник

*ДЗ «Науково-практичний медичний реабілітаційно-діагностичний
центр Міністерства охорони здоров'я України»
м. Костянтинівка, Донецька область, Україна*

Загальна інформатизація суспільства, стрімкий розвиток і впровадження у виробничу і соціальну сфери нових технологій, інформаційних засобів, продуктів і послуг, постійне зростання потреб суспільства в інформаційних послугах, формування національних і глобальних інформаційно-комунікаційних систем привело сьогодні до цифровізації практично усіх сфер економіки, господарської діяльності і соціальної сфери країни. Можна констатувати той факт, що цифровізація економіки є черговим етапом становлення і розвитку глобального інформаційного суспільства, необхідною основою для постіндустріалізації економіки, формування нової економіки – економіки, заснованої на знаннях.

Сьогодні цифровізація виступає одним із головних чинників зростання світової економіки, оскільки завдяки їй не тільки підвищується продуктивність праці (пряма перевага), а й відбувається економія часу, створюються новий попит на нові товари і послуги, нова якість та цінність (непряма перевага) тощо [1]. Так, в Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018–2020 р., визначені пріоритетними галузями для «першочергового застосування цифрових технологій», визнано такі сфери, як громадська безпека, освіта, охорона здоров'я, туризм, електронна демократія, екологія та охорона навколишнього природного середовища, життєдіяльність міст,

безготівкові розрахунки, гармонізація з європейськими та світовими науковими ініціативами, державне управління [2]

Слід зазначити, що проблема комп'ютерної революції в економіці, яка отримала перекладне назву «цифрова економіка», в розвинених західних країнах виникла ще в минулому столітті і поступово міцно увійшла не тільки в виробничі процеси, а й у повсякденному житті людей. У нашій же країні з багатьох причин перехід на цифрову економіку тільки належить, причому в прискореному режимі (через необхідність подолання технологічного відставання). Очевидно, що технологічні революції несуть з собою величезні позитивні для економіки можливості для підвищення ефективності виробництва в цілому і продуктивності праці на кожному робочому місці. Вони полегшують працю працівників, знижують кількість або повністю виключають шкідливі і небезпечні умови праці, дозволяють оптимізувати методи управління і т.п. В кінцевому підсумку комп'ютеризація призведе до різкого скорочення робочих місць і буде вивільняти з трудового процесу все більше число громадян працездатного віку.

Для успішного формування цифрової економіки потрібні ефективно функціонуючі три компоненти [3]:

- нормативно-правова база, яка б сприяла конкуренції і виходу на ринок підприємствам, дозволяла фірмам повною мірою використовувати цифрові технології для конкуренції та інновацій;

- навички, необхідні працівникам, бізнесменам, державним службовцям, для використання можливостей цифрових технологій;

- ефективні і підзвітні інститути, що використовують інтернет для розширення прав і можливостей громадян.

Застосування технологій цифрової економіки, будучи фактором розвитку економіки і вдосконалення функціонування громадських і державних інститутів, одночасно породжує нові інформаційні ризики. Визначимо ризики та загрози, які виникають чи загострюються під впливом процесу цифровізації:

- недостатнє регулювання нових ринків та видів діяльності;
- інтернет-піратство та порушення авторських прав;
- нові види промислового шпionажу;
- негативні зміни на ринку праці (зниження рівня соціальної захищеності, нестабільність зайнятості, безробіття);

- забруднення інформаційного середовища;
- кіберзлочинність;
- порушення процесів переробки та зберігання інформації та ін.

Існуючі ризики цифрової економіки привертають увагу до соціально-етичних аспектів цифрової економіки. При тому, що цифровізація економіки здатна допомогти вирішити нагальні соціальні та глобальні проблеми, спрощуючи комунікації між державою, бізнесом і громадянським суспільством, підвищуючи якість соціальних послуг, підвищуючи продуктивність, створюючи нові можливості для підприємництва і трудової діяльності, підвищення і розширення професійних кваліфікацій, дозволяючи враховувати особливі потреби соціально незахищених груп, створюючи нові можливості для соціально значущих наукових досліджень в області пом'якшення ризиків зміни клімату, нестачі питної води, енергії і продовольства. Таким чином, цифрові новації є важливим важелем економічного розвитку, пропонуючи прогресивні рішення глобальних проблем, підвищуючи ефективність управлінських рішень і стимулюючи активну участь бізнесу і громадянського суспільства у формуванні економічного добробуту країни.

Актуальними залишаються питання соціальної адаптації населення до викликів цифрової економіки, що складаються в обов'язковості безперервного підвищення рівня кваліфікації та розвитку нових навичок в інтерактивному просторі цифровий екосистеми. В цьому плані дуже важливі активна політика на ринку праці, підтримка доходів, безперервне навчання і більш гнучкі освітні системи.

Висновки. Розвиток цифрової економіки – досить складний і неоднозначний процес, що вимагає пильної уваги державних органів влади, економічного співтовариства, вчених. Майбутні зміни торкнуться всіх сфер життя суспільства, принесуть величезні переваги, але в той же час приведуть до загострення існуючих і створять нові економічні ризики. Для вирішення проблеми нейтралізації ризиків цифровізації державі необхідно прогнозувати і своєчасно реагувати на що формуються тенденції соціально-етичного характеру, пов'язані з формуванням національного глобального цифрового простору, підходи, які розробляються щодо мінімізації цих ризиків повинні базуватися не тільки на традиційних методах попередження випадкових подій, а й застосовувати останні досягнення в галузі дослідження ІТ-технологій.

Література:

1. Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018–2020 роки та затвердження плану заходів щодо її реалізації від 17 січня 2018 р. № 67-р. Законодавство України: веб-сайт: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-%D1%80#Text>.

2. Шевчук І.Б., Депутат Б.Я, Тарасенко О.Є Цифровізація та її вплив на економіку України: переваги, виклики, загрози й ризики. Причорноморські економічні студії, 2019. Вип. 47– 2. URL: http://bses.in.ua/journals/2019/47_2_2019/34.pdf.

3. Карчева Г.Т., Смовженко Т.С., Міщенко В.І. Ефективність та конкурентоспроможність банківської системи України / заг. ред. д-ра екон. наук Г.Т. Карчевої. Київ : ДВНЗ «Університет банківської справи», 2016. 276 с.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-045-2-36>

PRINCIPLES OF THE IMPLEMENTATION OF LAW ENFORCEMENT FUNCTIONS BY PUBLIC ADMINISTRATION ENTITIES IN UKRAINE

Melnyk I. V.

*Postgraduate Student at the Department of Global Studies,
European Integration and National Security Management
National Academy for Public Administration under the President of Ukraine
Kyiv, Ukraine*

The law enforcement function of the state is an integral part of ensuring national security, the implementation of which is ensured by several public authorities. The role of the principles of activity of public authorities, in particular within the framework of the implementation of the law enforcement function of the state, acquires special significance due to the need to harmonize the national legislation with international standards, in particular the European Union standards, the reform of the decentralization of power and the reform of the law enforcement agencies themselves, as a result of which a new structure of the administrative-territorial system of the state and the system of law enforcement agencies was formed. In this regard, it is necessary to substantiate the set of principles for the implementation of law enforcement functions by public administration entities.